TO MNIEY BOLI

70 lat Muzeum Zamoyskich w Kozłówce

Przy rewaloryzacji wnętrz pałacowych brali udział rzemieślnicy różnych profesji.

Sypialnia hrabiny Muzeum Zamoyskich w Kozłówce

MUZEUM ZAMOYSKICH W KOZŁÓWCE

Klatka schodowa Muzeum Zamoyskich w Kozłówce

MUZEUM ZAMOYSKICH W KOZŁÓWCE

Kaplica pałacowa Muzeum Zamoyskich w Kozłówce

MUZEUM ZAMOYSKICH W KOZŁÓWCE

W pracowni konserwacji pałacowe srebra odzyskują swój blask. Dokładnemu oczyszczeniu został poddany angielski kandelabr z około 1840 roku, pokryty grubą warstwą zanieczyszczeń.

Obraz *Portret Teresy z Czartoryskich Lubomirskiej jako Hebe*, odzyskany z Muzeum Narodowego w Warszawie. Przechowywany bez krosien, z płótnem zabezpieczonym grubą warstwą masy woskowo-żywicznej, wymagał usunięcia nawarstwień, prostowania, dublażu i naciągnięcia na nowe krosna.

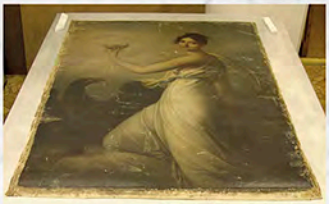

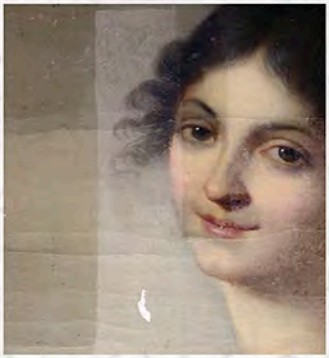

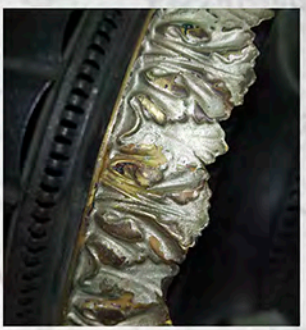

Jedna z 309 latarni powozowych, z olbrzymiej kolekcji przekazanej przez spadkobierców Władysława Majewskiego. Zbiór poddawany jest sukcesywnej renowacji: oczyszczania, lutowania, malowania, uzupełniania ubytków. Zakonserwowana ponad setka latarni, jest eksponowana w muzealnej Powozowni.

Zespół pałacowo-parkowy w Kozłówce znajduje się w północnej części województwa lubelskiego. Pałac został wzniesiony w roku 1742 przez wojewodę chełmińskiego, Michała Bielińskiego. Czasy świetności Kozłówki przypadają na przełom XIX i XX wieku, kiedy właścicielem majątku zostaje Konstanty Zamoyski, który przebudowuje budynki, a w ich wnętrzach tworzy niezwykłą kolekcję. Ten zbiór obrazów, rzeźb, mebli, karniszy, lambrekinów, obiektów ze szkła i porcelany, zegarów i instrumentów muzycznych stał się trzonem Muzeum. Powołano je w listopadzie 1944 roku, jako pierwsze na terenach wyzwolonych spod okupacji hitlerowskiej. W roku 1954 muzeum zamknięto dla zwiedzających, a w jej miejscu zorganizowano Centralną Składnice Muzealną Ministerstwa Kultury i Sztuki. W tym czasie część kolekcji uległa rozproszeniu. Z jej bogactwa korzystały muzea, jak i urzędy państwowe. Po ponownym otwarciu Muzeum w roku 1977 rozpoczęło się scalanie rozproszonych zbiorów, uzupełnianych sukcesywnie przekazami, darowiznami i zakupami.

Muzeum Zamoyskich cieszy się niesłabnącą popularnością wśród turystów. Efekty utrzymania: parku, budynków i zgromadzonej w nich kolekcji zostały docenione. Muzeum zdobyło m.in. prestiżowy medal Europa Nostra *za odnowienie unikatowego zespołu pałacowo-parkowego oraz zachowanie kolekcji rodziny Zamoyskich*. Rozporządzeniem Prezydenta RP nasze Muzeum zostało uznane za Pomnik Historii.

Jednym z głównych celów działalności pracowni jest profilaktyka. Mikroklimat pomieszczeń monitoruje się przy pomocy nowoczesnych mierników wilgotności i temperatury i reguluje, używając profesjonalnych nawilżaczy i osuszaczy.

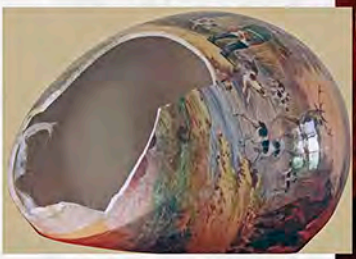

Corocznie przeprowadza się zabiegi profilaktyczne przy ponad 500 obiektach. Polegają one na wietrzeniu i oczyszczaniu tkanin, odkurzaniu tapicerki mebli, zegarów, luster, ram, obrazów i obiektów rzemiosła artystycznego oraz myciu zabytkowego szkła i porcelany.

Opieką otaczane są również muzealia przechowywane w 10. profesionalnie wyposażonych magazynach. Przy Galerii Sztuki Realizmu Socrealistycznego został urządzony magazyn studyjny ze zbiorami rzeźby, udostępniony zwiedzającym.

Pracownia przygotowuje obiekty do wypożyczeń, sporządza stany zachowania, dba o kondycję muzaliów na wystawach czasowych. Nadzorowane są prace konserwatorskie, zlecane poza muzeum oraz remonty w zabytkowych budynkach, malowanie pomieszczeń pałacowych, stolarki, ogrodzeń, a także utrzymanie w czystości wszystkich ekspozycji muzealnych i magazynów.

W pracowni wykonuje się pełną konserwację muzealiów z zakresu malarstwa i rzeźby oraz przedmiotów sztuki użytkowej: sreber, platerów, brązówi i innych materiałów. Od 1987 roku (powstanie Pracowni) konserwacją objęto prawie 1000 obiektów. Ponad 300 z nich to malarstwo i rzeźba z lat 50–60. XX wieku. Trudnym zadaniem są konserwacje kozłowieckich portretów i kopii z przełomu XIX i XX wieku, a ciekawym – restauracja, a czasem rekonstrukcja ceramiki.

Renowacja wybranych mebli oraz innych obiektów wykonanych z drewna, prowadzona jest w pracowni stolarskiej przez konserwatora drewna zabytkowego.

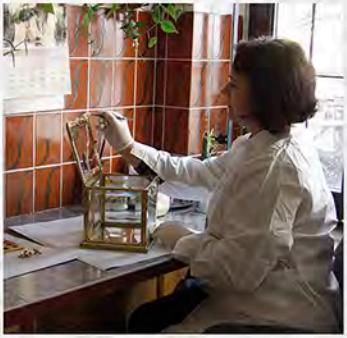

W pracowni zatrudnione są obecnie dwie osoby: główny konserwator muzeum oraz starszy renowator.

Po utworzeniu Muzeum, w listopadzie 1944 roku, ochrona zgromadzonej kolekcji była prowadzona doraźnie.

Kompleksowe konserwacje obrazów rozpoczęły się w roku 1959. Do roku 1969 Hanna Grzesikowa, konserwator z Muzeum Lubelskiego, odnowiła 200 obrazów, m. in. liczne przedstawienia portretowe z kozłowieckiej galerii.

Lata 70. i 80., szczególnie po ponownym uruchomieniu Muzeum, to sukcesywna renowacja mebli. Zakonserwowano ponad 80 obiektów, w tym złocone kanapy, fotele oraz komplet krzeseł i taboretów francuskiej firmy Jansen z kaplicy pałacowej, którym konserwatorzy uratowali część oryginalnej tapicerki.

Na początku lat 80. rozpoczyna się konserwacja kolekcji lambrekinów, kotar i innych tkanin, prowadzona najpierw przez Pracownie Konserwacji Tkanin PP PKZ w Warszawie i kontynuowana aż do roku 1993, m .in. przez Helenę Hryszko, Joannę Latkowską-Romaniuk i Mariannę Oksieńczuk. Sukcesywnie przekazywano też do konserwacji obrazy, ramy, grafiki i rysunki.

Od ponad 20 lat Muzeum współpracuje uczelniami, kształcącymi konserwatorów.

Studenci z Wydziału Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie konserwowali gipsowe rzeźby z Galerii Socrealizmu. W Pracowni Konserwacji i Restauracji Malarstwa na Podłożach Ruchomych, kierowanej przez prof. dr Joannę Szpor, konserwacji poddawane są obrazy z kozłowieckich zbiorów. Odbywa się to w ramach zajęć dydaktycznych i prac dyplomowych. Do roku 2014 zakonserwowano ponad 100 obiektów.

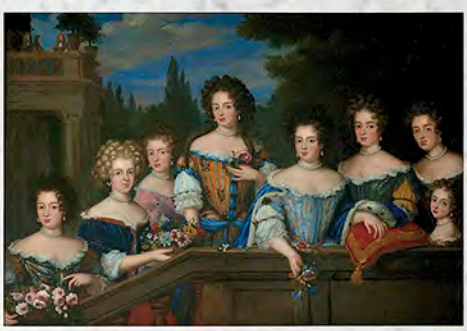

Zbiorowy portret kobiecy z XVII wieku, konserwacja wykonana przez Weronikę Wójcik z warszawskiej ASP w 2010 roku. Badania wykazały, że jest to przedstawienie zaślubin per procura Kunegundy, córki Jana Sobieskiego z Maksymilianem Bawarskim, w obecności dam dworu i Marysieńki Sobieskiej.

Współpracę Muzeum Zamoyskich w Kozłówce z Instytutem Zabytkoznawstwa i Konserwatorstwa Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu koordynuje Maria Rudy, pracownik naukowy w Zakładzie Konserwacji Elementów i Detali Architektonicznych. Jej efektem są realizacje konserwatorskie ceramiki, obiektów z kości słoniowej, alabastru i różnych nietypowych materiałów. Do 2014 roku studenci UMK zakonserwowali 15 muzealiów.

Efekt prac konserwatorów z Torunia przy kolekcji miniaturowych srebrnych zabawek ze zbiorów Krasińskich. Realizacja wykonana w 2005 roku przez zespół pod kierunkiem prof. Janusza Krauze.

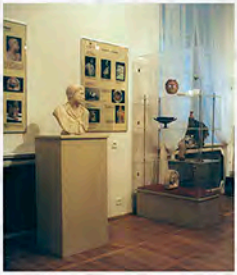

Zorganizowana w 2001 roku w Kozłówce wystawa *Przywrócone piękno. Tajemnice warsztatu konserwatora* prezentowała efekty współpracy z uczelniami w dziedzinie konserwacji.

Wszyscy zatrudnieni mający styczność z muzealiami – historycy sztuki, pomoce muzealne, przewodnicy, pracownicy techniczni, wewnętrzna służba ochrony – przechodzą coroczne szkolenie w zakresie obchodzenia się z zabytkami sztuki.

W muzealnej pracowni odbywają się praktyki, staże i szkolenia studenckie, dzięki którym adepci konserwacji poznają specyfikę pracy w muzeum, a przyszli historycy sztuki – sposoby bezpiecznego obchodzenia się z zabytkami.
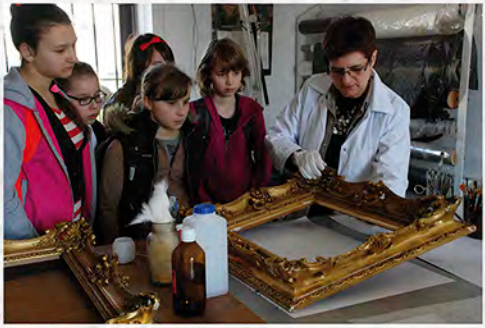
Ze spotkań w pracowni i w ekspozycjach pałacowych korzystają również dzieci i młodzież. Poznają tajniki pracy konserwatora, przyrządy służące do badań zabytków, narzędzia pracy oraz metody konserwacji obiektów.